

§ 16

Taidemuseon johtokunnan lausunto Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia ja museon toimintaa koskevasta konsepti- ja kehitysselvityksestä Helsingissä

HEL 2012-000420 T 12 02 01

Päätös

Taidemuseon johtokunta tarkastelee lausunnossaan Guggenheim-selvitystä Helsingin taidemuseon nykyisen ja tulevan toiminnan kannalta, mikäli kaupunki päättää toteuttaa Guggenheim Helsinki-hankkeen.

Taidemuseon johtokunta esittää kantanaan, että jos Helsinkiin perustetaan Guggenheim-museo, sen ulkopuolelle jääviä museotehtäviä hoitaa oma Helsingin taidemuseo-niminen hallinnollinen yksikkö ja päätti antaa selvityksestä alla olevan lausunnon esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan (muutokset Taustaa -otsikon kappale 1 ja 2, Taustaa, Helsingin taidemuseon yhden tilan hanke -otsikon kappale 3, Helsingin taidemuseon tehtävät Guggenheim-hankkeen toteutuessa -otsikon kappale 3 ja 7, Helsingin taidemuseon tilat Guggenheim-hankkeen toteutuessa -otsikon kappale 3) :

Taustaa

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa ehdotetaan, että museo rakennettaisiin kaupungin omistamalle tontille Eteläsataman rantaan. Museon kokonaispinta-ala olisi noin 12 000 neliometriä, josta näyttelytilaa olisi noin 4000 neliometriä. Uusi museo toisi Suomen taiteen, designin ja arkkitehtuurin laajempaan modernin taiteen viitekehykseen esittelemällä suomalaiselle yleisölle Guggenheimin maailmanlaajuisen verkoston kokoelmista teoksia, jotka eivät koskaan ole olleet esillä Suomessa. Helsingin Guggenheim-museo keskittyisi arkkitehtuuriin ja designiin vahvemmin kuin muut verkoston museot. Museo painottaisi näyttelytoimintaa, mutta se keräisi myös omaa kokoelmaa (alkukielinen selvitys s. 74, 165) ja sillä olisi myös kokoelmapoliittinen ohjelma (alkukielinen selvitys s. 128-129).

Selvityksessä suositellaan, että uusi museo ottaisi hoitaakseen osan Helsingin taidemuseon nykyisistä tehtävistä. Taidemuseon kokoelmatoimintaa ja julkisen taiteen tehtäviä kehittäisi jokin toinen kaupungin hallintokunta, jonka tehtäväksi se annettaisiin. Taidemuseon nykyisiä näyttely- ja taidekasvatustehtäviä taas kehitettäisiin osana uuden Guggenheim-museon toimintaa ja missiota. Taidemuseon johtokunta on tyytyväinen siitä että Guggenheim-Helsinki museo jatkaa

Helsingin taidemuseon nykyistä käytäntöä alle 18-vuotiaiden maksuttomasta sisäänpääsystä näyttelyihin.

Taustaa, Helsingin taidemuseon yhden tilan hanke:

Taidemuseon johtokunta toteaa, että johtokunta esitti 23.3.2010 (§ 21) taidemuseon kaikkien tilojen yhdistämistä yhteen kohteeseen, yhteen osoitteeseen. Lisäksi johtokunta ehdotti, että käynnistetään tilahankkeen selvitys- ja kartoitustyö hankkeen määrittelyn tarkentamiseksi sekä eri vaihtoehtoisten toteutustapojen määrittelemiseksi.

Taidemuseon 30.4.2010 tekemässä tarveselvityksessä esitettiin perusteet ja tavoitteet yhden tilan esitykseen. Tavoitteena oli taidemuseon nykyisten kuudessa eri osoitteessa sijaitsevien tilojen keskittäminen yhteen tilaan, samalla säilyttäen tämän hetkinen näyttely- ja kokoelmatoiminnan laajuus.

Esityksen perusteena olivat taidemuseon nykyisten toimitilojen ongelmat. Tilat eivät enää vastaa tekniikaltaan nykyajan vaatimuksia. Vuonna 2010-2011 sekä Meilahden että Tennispalatsin tiloihin jouduttiin tekemään mittavia ilmastointiremontteja. Meilahdessa havaittiin kosteusongelmia ja molemmat Meilahden rakennukset vaativat peruskorjauksen lähivuosina. Lisäksi taidemuseon nykyinen väestönsuojassa sijaitseva taideteosvarasto on ratkaisuna tilapäinen. Keskustelussa on ollut myös Kluuvin gallerian sijoittaminen esteettömiin ja paremmin saavutettaviin tiloihin. Muina perusteina oli luoda kuntalaisten kannalta tehokkaampi ja vetovoimaisempi taidemuseo.

Tämän jälkeen on noussut esiin mahdollinen yhteistyö Guggenheim-säätiön kanssa ja Guggenheim Helsinki – museon perustaminen.

Helsingin taidemuseon tehtävät Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Kokoelmatoiminta

Selvityksessä esitetään, että Helsingin taidemuseon kokoelmatoimintaa ja julkisen taiteen tehtäviä kehittäisi jokin toinen kaupungin hallintokunta, jonka tehtäväksi se annettaisiin (selvityksen käännös s. 11).

Taidemuseon johtokunta haluaa tuoda esille huolensa taidemuseon kokoelmien tulevaisuudesta. Taidemuseolla on noin 9000 teoksen taideteoskokoelmat. Näihin sisältyy useita lahjoituskokoelmia, mm Bäcksbäckan kokoelma. Osaan lahjoituksista sisältyy kokoelmaa koskevia lahjoitusehtoja.

Mikäli Guggenheim Helsingistä tehdään myönteinen päätös, tulisi Helsingin taidemuseon jatkaa itsenäisenä hallinnollisena yksikkönä, jolla on oma johtaja ja identiteetti.

Helsingin taidemuseolle jäävät tehtävät tulee määritellä. Johtokunnan kantana on, että Helsingin taidemuseolle kuuluisivat ainakin seuraavat tehtävät:

- Taidemuseon kokoelmien kartuttaminen, esilläpito ja ylläpito eli dokumentointi, konservointi, säilyttäminen ja tutkimus
- Kokoelmiin liittyvä muu kotimaisen taiteen näyttelytoiminta
- Julkiset veistokset ja julkinen taide
- Prosenttirahahankkeet
- Kluuvin gallerian toiminta

Näyttelytoiminta

Selvityksessä esitetään, että Guggenheim Helsinki ottaisi hoitaakseen Helsingin taidemuseon kansainvälisen näyttelytoiminnan sekä museopedagogisen toiminnan (selvityksen käännös s. 11).

Guggenheim Helsinki -museon toteutuessa sen näyttelyohjelmiston yksityiskohtainen suunnittelu alkaa hyvissä ajoin ennen museon avaamista yleisölle. Nykytilanteessa on ennenäikaista ottaa kantaa Guggenheim Helsinki -museon ohjelmiston yksityiskohtaiseen sisältöön tai kotimaisen taiteen osuuteen näyttelyohjelmistossa. Johtokunta edellyttää, että hankkeen myötä kotimaisen kuvataiteen esittäminen pääkaupungin näyttelyohjelmistossa ei vähene.

Johtokunta katsookin, että Helsingin taidemuseon olisi uudessa tilanteessa mahdollista profiloitua kotimaisen taiteen esittelyyn. Helsingin taidemuseon näyttelytoiminta voisi keskittyä kokoelmaan ja siihen liittyvään muun kotimaisen taiteen näyttelytoimintaan ja esittää nousevaa uutta suomalaista taidetta.

Helsingin taidemuseon tilat Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa ehdotetaan, että museo rakennettaisiin kaupungin omistamalle tontille Eteläsataman rantaan. Museon kokonaispinta-ala olisi 12 016 neliometriä, josta näyttelytilaa olisi noin 4000 neliometriä. Rakennuksesta varataan runsaasti tilaa myös ravintolalle, myymälöille, esityksille ja taidekasvatustoiminnalle (selvityksen käännös s. 10).

Johtokunta on huolissaan Helsingin taidemuseon jäljelle jäävien toimintojen tilaratkaisuista. Tarve toimiville yhden katon alla sijaitseville toimisto- ja näyttelytiloille sekä asianmukaiselle taideteosvarastolle, johon sisältyy myös kokoelman ylläpitotilat, ovat edelleen olemassa.

Mikäli Guggenheim Helsinki toteutetaan, Helsingin taidemuseolle tulisi osoittaa toiminnan edellyttämät toimistotilat ja näyttelytilat, joissa on mahdollista esittää taidemuseon kokoelmia sekä harjoittaa kokoelmiin liittyvää näyttelytoimintaa.

Johtokunta edellyttää, että mikäli päätös Guggenheim Helsinki -hankkeen jatkamisesta on myönteinen, tulee selvittää mitä tiloja taidemuseon jäljelle jäävä toiminta tarvitsee.

Helsingin taidemuseon henkilökunta Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Johtokunta kantaa erityistä huolta henkilöstön asemasta tulevissa ratkaisuissa ja edellyttää, että henkilöstön asema ja työpaikat on turvattava.

Helsingin taidemuseon määrärahat Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa todetaan, että tulevaisuudessa kaupungin taidemuseotoimintaan käyttämiin varoihin sisältyy 1,2 miljoonaa euroa kokoelmatoimintaan, joka pitää sisällään julkisen taiteen hankkeet ja ylläpidon, kaupungin taidekokoelmien kartuttamisen ja ylläpidon ja Kluuvin gallerian toiminnan (selvityksen käännös s. 109).

Johtokunta on huolissaan siitä, osoitetaanko Helsingin taidemuseon toiminnoille riittävästi määrärahoja jäljelle jäävien tehtävien hoitamiseksi. Taidemuseon kokoelmien käyttömenojen määräraha, joka pitää sisällään palkkakulut, vuonna 2010 oli 880 300 euroa ja taidehankintamäärärahat 425 000 euroa, yhteensä 1,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2010 määrärahoihin 1,2 miljoonaan euroon eivät kuitenkaan sisälly kaikki kokoelmatoiminnosta aiheutuvat kustannukset. Summaan eivät sisälly kokoelmiin liittyvät hallintomenot. Näitä menoja ovat mm. tilavuokrat, yleishallinnon, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon sekä tietotekniikan kustannukset liittyen kokoelmatoimintaan. Summaan eivät sisälly myöskään näyttelyiden tai asiakaspalvelun määrärahoissa olevat kokoelmien esittelyyn liittyvät kustannukset, kuten avoinnapitopalvelut. Lisäksi kokoelmien ylläpitoon liittyvät investointimäärärahat ovat vaihdelleet 50 000 ja 80 000 välillä.

Selvityksessä mainittu 1,2 miljoonaa euroa ei pidä sisällään kokoelmiin liittyvää näyttelytoimintaa eikä Kluuvin gallerian toimintaa kokonaisuudessaan.

Kluuvin gallerian toiminta on turvattava. Helsingin taidemuseolla tulisi olla Kluuvin gallerian lisäksi tila kokoelman esittämiseen ja siihen liittyvään näyttelytoimintaan. Nämä kustannukset on sisällytettävä Helsingin taidemuseon toimintaan käytettäviin määrärahoihin ja toiminta on resursoitava riittävästi.

Johtokunnan kanta on, että määrärahojen tulee olla riittävät ylläpitämään jäljelle jäävää Helsingin taidemuseon toimintaa ja siten laskelmiin tulee sisällyttää kattavasti kaikki kustannukset.

Guggenheim Helsinki

Guggenheim Helsinki-hanke on merkittävä, maailmalaajuisesti huomioitu kulttuurihanke. Se, että Helsinki on valmis panostamaan Guggenheim-hankkeeseen tällä mittakaavalla, on todellinen kulttuuriteko.

Taidemuseon johtokunta on erityisen hyvillään siitä, että Helsingin kaupunki haluaa panostaa nimenomaisesti taidemuseotoimintaan ja siitä, että Helsingin kaupunki mahdollisesti tulee saamaan uuden taidemuseon Guggenheim Helsinki –hankkeen myötä. Johtokunta muistuttaa, että tuleva taidemuseorakennus on helsinkiläisten taidemuseo myös Guggenheim-yhteistyön mahdollisen päättymisen jälkeen. Tämän vuoksi on tärkeätä, että museo rakennetaan kestäväksi aikaa.

Johtokunta toivoo, että Guggenheim Helsinki tulee tekemään tiivistä yhteistyötä jo olemassa olevien taidelaitosten kanssa. Tämän yhteistyön myötä on mahdollista löytää toiminnallisia synergiaetuja, saavuttaa uusia kävijöitä ja siten vahvistaa kuvataiteen asemaa Helsingissä ja Suomessa ja lisätä suomalaisen taiteen tunnettuutta kansainvälisesti.

Käsittely

Vastaehdotus:

Jukka Liukkonen: Lisätään lausuntoon uusi kappale:
"Maksuton sisäänpääsy ja ilmapäivät"

Taidemuseolla on maksuton sisäänpääsy alle 18-vuotiaille ja tietyille erityisryhmille. Lasten maksuttomalla sisäänpääsillä halutaan kasvattaa lapsia taiteen pariin ja antaa lapsille mahdollisuus kokea taidetta vanhempien sosio-ekonomisesta asemasta riippumatta. Taideopiskelijoiden maksuttomalla sisäänpääsillä pyritään puolestaan tukemaan taiteellisen laadun säilymistä korkeatasoisena. Kuukauden ilmapäivät mahdollistavat taiteen kokemisen varallisuudesta

16.02.2012

riippumatta ja antavat mahdollisuuden taiteen kokeilemisen myös heille, jotka ovat epävarmoja taidemuseossa vierailemisesta.

Maksuton sisäänpääsy palvelee taiteen laadun säilymistä korkeatasoisena ja mahdollistaa taiteen kokemisen taustasta riippumatta. On tärkeää, että maksuton sisäänpääsy turvataan vähintään nykymuotoisena myös jatkossa.

Vastaehdotus:

Jukka Liukkonen: Lisätään lausuntoon uusi kappale:

"Museohanke on suuri taidepoliittinen linjanmuutos"

Selvityksessä esitetyssä muodossa uusi taidemuseo olisi merkittävä taidepoliittinen linjanmuutos. Nykyisellään taidemuseon tehtävät liittyvät kuvataiteen hankintaan ja sen esittelyyn taidenäyttelyiden kautta. Selvityksessä esitetty Helsingin Guggenheimin taidepoliittinen linja painottuisi sen sijaan kaupallisiin hyötytaiteisiin kuten arkkitehtuuriin ja tuotemuotoiluun.

Helsingin alueella arkkitehtuurin tallentamisesta vastaa arkkitehtuurimuseo, muotoilusta designmuseo ja valtakunnallisesta taiteesta Kiasma ja Ateneum. Helsingin taidemuseolla ainutlaatuista erityisosaamista helsinkiläisestä taiteesta. Selvityksessä esitetyssä muodossa tätä tehtävää ei hoitaisi jatkossa enää kukaan.

Uuden taidemuseon taidepoliittista linja olisi syytä tarkastella uudelleen, niin että nykytaiteella on museon toiminnassa esitettyä merkittävämpi rooli ja teknologialla ja hyötytaiteilla puolestaan esitettyä pienempi rooli.

Vastaehdotus:

Jukka Liukkonen: Lisätään lausuntoon uusi kappale:

"Toiminnan on oltava avointa ja demokraattista"

Mikäli Helsingin Guggenheim-museo perustetaan, tulisi sen tulisi noudattaa vähintään nykyisenkaltaista avoimuutta toiminnassaan. Tämä tarkoittaa kaikkien asiakirjojen julkista saatavuutta, kokouspäätösten julkisuutta ja toiminnan raportointia nykyisessä laajuudessa, vaikkei säätölaki tähän velvoitakaan.

Uuden taidemuseon hallintomallin tulee rakentua pohjoismaisille demokraattisille toimintatavoille. Tämä edellyttää avointa tiedottamista ja keskustelua päätettäväksi tulevista ja päätettävänä olevista asioista. Uuden taidemuseon hallitus on syytä valita jatkossakin demokraattisilla valintatavoilla.

Selvityksessä esitettyjen Guggenheimin nimittämien hallituksen edustajien tulisi edustaa monipuolisesti kotimaista ja kansainvälistä taide-elämää. Näiden säätiön nimittämien edustajien ei tulisi kaikkien olla säätiön työntekijöitä.

Jukka Liukkonen: Liitteen mukainen eriävä mielipide toimitettu puheenjohtajalle.

Lausunnossa tulisi olla myös seuraavat asiat:

Maksuton sisäänpääsy ja ilmaispäivät

Taidemuseolla on maksuton sisäänpääsy alle 18-vuotiaille ja tietyille erityisryhmille. Lasten maksuttomalla sisäänpääsillä halutaan kasvattaa lapsia taiteen pariin ja antaa lapsille mahdollisuus kokea taidetta vanhempien sosio-ekonomisesta asemasta riippumatta. Taideopiskelijoiden maksuttomalla sisäänpääsillä pyritään puolestaan tukemaan taiteellisen laadun säilymistä korkeatasoisena. Kuukauden ilmaispäivät mahdollistavat taiteen kokemisen varallisuudesta riippumatta ja antavat mahdollisuuden taiteen kokeilemisen myös heille, jotka ovat epävarmoja taidemuseossa vierailemisestä.

Maksuton sisäänpääsy palvelee taiteen laadun säilymistä korkeatasoisena ja mahdollistaa taiteen kokemisen taustasta riippumatta. On tärkeää, että maksuton sisäänpääsy turvataan vähintään nykymuotoisena myös jatkossa.

Toiminnan on oltava avointa ja demokraattista

Mikäli Helsingin Guggenheim-museo perustetaan, tulisi sen tulisi noudattaa vähintään nykyisenkaltaista avoimuutta toiminnassaan. Tämä tarkoittaa kaikkien asiakirjojen julkista saatavuutta, kokouspäätösten julkisuutta ja toiminnan raportointia nykyisessä laajuudessa, vaikkei säätiölaki tähän velvoitakaan.

Uuden taidemuseon hallintomallin tulee rakentua pohjoismaisille demokraattisille toimintatavoille. Tämä edellyttää avointa tiedottamista ja keskustelua päätettäväksi tulevista ja päätettävänä olevista asioista. Uuden taidemuseon hallitus on syytä valita jatkossakin demokraattisilla valintatavoilla.

Selvityksessä esitettyjen Guggenheimin nimittämien hallituksen edustajien tulisi edustaa monipuolisesti kotimaista ja kansainvälistä taide-elämää. Näiden säätiön nimittämien edustajien ei tulisi kaikkien olla säätiön työntekijöitä.

Museohanke on suuri taidepoliittinen linjanmuutos

Selvityksessä esitetyssä muodossa uusi taidemuseo olisi merkittävä taidepoliittinen linjanmuutos. Nykyisellään taidemuseon tehtävät liittyvät kuvataiteen hankintaan ja sen esittelyyn taidenäyttelyiden kautta. Selvityksessä esitetty Helsingin Guggenheimin taidepoliittinen linja painottuisi sen sijaan kaupallisiin hyötytaiteisiin kuten arkkitehtuuriin ja tuotemuotoiluun.

Helsingin alueella arkkitehtuurin tallentamisesta vastaa arkkitehtuurimuseo, muotoilusta designmuseo ja valtakunnallisesta taiteesta Kiasma ja Ateneum. Helsingin taidemuseolla ainutlaatuista erityisosaamista helsinkiläisestä taiteesta. Selvityksessä esitetyssä muodossa tätä tehtävää ei hoitaisi jatkossa enää kukaan.

Uuden taidemuseon taidepoliittista linja olisi syytä tarkastella uudelleen, niin että nykytaiteella on museon toiminnassa esitettyä merkittävämpi rooli ja teknologialla ja hyötytaiteilla puolestaan esitettyä pienempi rooli.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Janne Gallen-Kallela-Sirén

Lisätiedot

Janne Gallen-Kallela-Sirén, taidemuseon johtaja, puhelin: 310 87008
janne.siren(a)hel.fi
Veikko Halmetoja, johtokunnan puheenjohtaja, puhelin: 044 215 3005
veikkohalmetoja(a)gmail.com

Liitteet

- 1 Guggenheim-museon konsepti- ja kehitysselvitys -suomennos
- 2 Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki (Guggenheim Helsinki – konsepti- ja kehitysselvitys)

Päätösehdotus

Taidemuseon johtokunta tarkastelee lausunnossaan Guggenheim-selvitystä Helsingin taidemuseon nykyisen ja tulevan toiminnan kannalta, mikäli kaupunki päättää toteuttaa Guggenheim Helsinki-hankkeen.

Taidemuseon johtokunta esittänee kantanaan, että jos Helsinkiin perustetaan Guggenheim-museo, sen ulkopuolelle jääviä museotehtäviä hoitaa oma Helsingin taidemuseo-niminen hallinnollinen yksikkö ja päättäneen antaa selvityksestä alla olevan lausunnon:

Taustaa

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa ehdotetaan, että museo rakennettaisiin kaupungin omistamalle tontille Eteläsataman rantaan. Museon kokonaispinta-ala olisi noin 12 000 neliometriä, josta näyttelytilaa olisi noin 4000 neliometriä. Uusi museo toisi Suomen taiteen, designin ja arkkitehtuurin laajempaan modernin taiteen viitekehykseen esittelemällä suomalaiselle yleisölle Guggenheimin maailmanlaajuisen verkoston kokoelmista teoksia, jotka eivät koskaan ole olleet esillä Suomessa. Helsingin Guggenheim-museo keskittyisi arkkitehtuuriin ja designiin vahvemmin kuin muut verkoston museot. Museo painottaisi näyttelytoimintaa, mutta se keräisi myös omaa kokoelmaa (alkukielinen selvitys s. 74) ja sillä olisi myös kokoelmapoliittinen ohjelma (alkukielinen selvitys s. 128).

Selvityksessä suositellaan, että uusi museo ottaisi hoitaakseen osan Helsingin taidemuseon nykyisistä tehtävistä. Taidemuseon kokoelmatoimintaa ja julkisen taiteen tehtäviä kehittäisi jokin toinen kaupungin hallintokunta, jonka tehtäväksi se annettaisiin. Taidemuseon nykyisiä näyttely- ja taidekasvatustehtäviä taas kehitettäisiin osana uuden Guggenheim-museon toimintaa ja missiota.

Taustaa, Helsingin taidemuseon yhden tilan hanke:

Taidemuseon johtokunta toteaa, että johtokunta esitti 23.3.2010 (§ 21) taidemuseon kaikkien tilojen yhdistämistä yhteen kohteeseen, yhteen osoitteeseen. Lisäksi johtokunta ehdotti, että käynnistetään tilahankkeen selvitys- ja kartoitustyö hankkeen määrittelyn tarkentamiseksi sekä eri vaihtoehtoisten toteutustapojen määrittelemiseksi.

Taidemuseon 30.4.2010 tekemässä tarveselvityksessä esitettiin perusteet ja tavoitteet yhden tilan esitykseen. Tavoitteena oli taidemuseon nykyisten kuudessa eri osoitteessa sijaitsevien tilojen keskittäminen yhteen tilaan, samalla säilyttäen tämän hetkinen näyttely- ja kokoelmatoiminnan laajuus.

Esityksen perusteena olivat taidemuseon nykyisten toimitilojen ongelmat. Tilat eivät enää vastaa tekniikaltaan nykyajan vaatimuksia. Vuonna 2010-2011 sekä Meilahden että Tennispalatsin tiloihin jouduttiin tekemään mittavia ilmastointiremontteja. Meilahdessa havaittiin kosteusongelmia ja molemmat Meilahden rakennukset vaativat peruskorjauksen lähivuosina. Lisäksi taidemuseon nykyinen väestönsuojassa sijaitseva taideteosvarasto on ratkaisuna tilapäinen. Keskustelussa on ollut myös Kluuvin gallerian sijoittaminen paremmin saavutettaviin tiloihin. Muina perusteina oli luoda kuntalaisten kannalta tehokkaampi ja vetovoimaisempi taidemuseo.

Tämän jälkeen on noussut esiin mahdollinen yhteistyö Guggenheim-säätiön kanssa ja Guggenheim Helsinki – museon perustaminen.

Helsingin taidemuseon tehtävät Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Kokoelmatoiminta

Selvityksessä esitetään, että Helsingin taidemuseon kokoelmatoimintaa ja julkisen taiteen tehtäviä kehittäisi jokin toinen kaupungin hallintokunta, jonka tehtäväksi se annettaisiin (selvityksen käännös s. 11).

Taidemuseon johtokunta haluaa tuoda esille huolensa taidemuseon kokoelmien tulevaisuudesta. Taidemuseolla on noin 9000 teoksen taideteoskokoelmat. Näihin sisältyy useita lahjoituskokoelmia, mm Bäcksbäckan kokoelma. Osaan lahjoituksista sisältyy kokoelmaa koskevia lahjoitusehtoja.

Mikäli Guggenheim Helsingistä tehdään myönteinen päätös, tulisi Helsingin taidemuseon jatkaa itsenäisenä hallinnollisena yksikkönä. Johtokunta katsoo, että taidemuseon toimintojen sisällyttäminen osaksi toista kaupunginmuseota tai kulttuurikeskusta madaltaisi taidemuseon identiteettiä. Siksi taidemuseon toiminta itsenäisenä hallinnollisena yksikkönä tulisi turvata.

Helsingin taidemuseolle jäävät tehtävät tulee määritellä. Johtokunnan kantana on, että Helsingin taidemuseolle kuuluisivat ainakin seuraavat tehtävät:

- Taidemuseon kokoelmien kartuttaminen, esilläpito ja ylläpito eli dokumentointi, konservointi, säilyttäminen ja tutkimus
- Kokoelmiin liittyvä muu kotimaisen taiteen näyttelytoiminta
- Julkiset veistokset ja julkinen taide
- Prosenttirahahankkeet
- Kluuvin gallerian toiminta

Näyttelytoiminta

Selvityksessä esitetään, että Guggenheim Helsinki ottaisi hoitaakseen Helsingin taidemuseon kansainvälisen näyttelytoiminnan sekä museopedagogisen toiminnan (selvityksen käännös s. 11).

Johtokunta on huolissaan siitä, että hankkeen myötä kotimaisen kuvataiteen esittäminen pääkaupungin näyttelyohjelmistossa vähenee. Taidemuseon johtokunta toteaa, että selvityksen esityksen toteutuessa

Guggenheim Helsinki -museon näyttelyohjelma ei sisällä kotimaista taidetta yhtä monipuolisesti kuin Helsingin taidemuseon nykyinen näyttelyohjelma.

Johtokunta katsookin, että Helsingin taidemuseon olisi uudessa tilanteessa mahdollista profiloitua kotimaisen taiteen esittelyyn. Helsingin taidemuseon näyttelytoiminta voisi keskittyä kokoelmaan ja siihen liittyvään muun kotimaisen taiteen näyttelytoimintaan ja esittää nousevaa uutta suomalaista taidetta.

Helsingin taidemuseon tilat Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa ehdotetaan, että museo rakennettaisiin kaupungin omistamalle tontille Eteläsataman rantaan. Museon kokonaispinta-ala olisi 12 016 neliometriä, josta näyttelytilaa olisi noin 4000 neliometriä. Rakennuksesta varataan runsaasti tilaa myös ravintolalle, myymälöille, esityksille ja taidekasvatustoiminnalle (selvityksen käännös s. 10).

Johtokunta on huolissaan Helsingin taidemuseon jäljelle jäävien toimintojen tilaratkaisuista. Tarve toimiville yhden katon alla sijaitseville toimisto- ja näyttelytiloille sekä asianmukaiselle taideteosvarastolle, johon sisältyy myös kokoelman ylläpitotilat, ovat edelleen olemassa.

Mikäli Guggenheim Helsinki toteutetaan, Helsingin taidemuseon toimisto- ja näyttelytilat tulisi sijaita samassa rakennuksessa tai sen läheisyydessä Katajanokalla, jolloin olisi mahdollista löytää toiminnallisia synergiaetuja.

Johtokunta edellyttää, että mikäli päätös Guggenheim Helsinki -hankkeen jatkamisesta on myönteinen, tulee selvittää mitä tiloja taidemuseon jäljelle jäävä toiminta tarvitsee.

Helsingin taidemuseon henkilökunta Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Johtokunta kantaa erityistä huolta henkilöstön asemasta tulevissa ratkaisuissa ja edellyttää, että henkilöstön asema ja työpaikat on turvattava.

Helsingin taidemuseon määrärahat Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa todetaan, että tulevaisuudessa kaupungin taidemuseotoimintaan käyttämiin varoihin sisältyy 1,2 miljoonaa euroa kokoelmatoimintaan, joka pitää sisällään julkisen taiteen hankkeet ja ylläpidon, kaupungin taidekokoelmien kartuttamisen ja ylläpidon ja Kluuvin gallerian toiminnan (selvityksen käännös s. 109).

Johtokunta on huolissaan siitä, osoitetaanko Helsingin taidemuseon toiminnoille riittävästi määrärahoja jäljelle jäävien tehtävien hoitamiseksi. Taidemuseon kokoelmien käyttömenojen määräraha, joka pitää sisällään palkkakulut, vuonna 2010 oli 880 300 euroa ja taidehankintamäärärahat 425 000 euroa, yhteensä 1,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2010 määrärahoihin 1,2 miljoonaan euroon eivät kuitenkaan sisälly kaikki kokoelmatoiminnosta aiheutuvat kustannukset. Summaan eivät sisälly kokoelmiin liittyvät hallintomenot. Näitä menoja ovat mm. tilavuokrat, yleishallinnon, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon sekä tietotekniikan kustannukset liittyen kokoelmatoimintaan. Summaan eivät sisälly myöskään näyttelyiden tai asiakaspalvelun määrärahoissa olevat kokoelmien esittelyyn liittyvät kustannukset, kuten avoinnapitopalvelut. Lisäksi kokoelmien ylläpitoon liittyvät investointimäärärahat ovat vaihdelleet 50 000 ja 80 000 välillä.

Selvityksessä mainittu 1,2 miljoonaa euroa ei pidä sisällään kokoelmiin liittyvää näyttelytoimintaa eikä Kluuvin gallerian toimintaa kokonaisuudessaan.

Kluuvin gallerian toiminta on turvattava. Helsingin taidemuseolla tulisi olla Kluuvin gallerian lisäksi tila kokoelman esittämiseen ja siihen liittyvään näyttelytoimintaan. Nämä kustannukset on sisällytettävä Helsingin taidemuseon toimintaan käytettäviin määrärahoihin ja toiminta on resursoitava riittävästi.

Johtokunnan kanta on, että määrärahojen tulee olla riittävät ylläpitämään jäljelle jäävää Helsingin taidemuseon toimintaa ja siten laskelmiin tulee sisällyttää kattavasti kaikki kustannukset.

Guggenheim Helsinki

Guggenheim Helsinki-hanke on merkittävä, maailmalaajuisesti huomioitu kulttuurihanke. Se, että Helsinki on valmis panostamaan Guggenheim-hankkeeseen tällä mittakaavalla, on todellinen kulttuuriteko.

Taidemuseon johtokunta on erityisen hyvillään siitä, että Helsingin kaupunki haluaa panostaa nimenomaisesti taidemuseotoimintaan ja siitä, että Helsingin kaupunki mahdollisesti tulee saamaan uuden taidemuseon Guggenheim Helsinki –hankkeen myötä. Johtokunta muistuttaa, että tuleva taidemuseorakennus on helsinkiläisten taidemuseo myös Guggenheim-yhteistyön mahdollisen päättymisen jälkeen. Tämän vuoksi on tärkeätä, että museo rakennetaan kestäväksi aikaa.

Johtokunta toivoo, että Guggenheim Helsinki tulee tekemään tiivistä yhteistyötä jo olemassa olevien taidelaitosten kanssa. Tämän yhteistyön myötä on mahdollista löytää toiminnallisia synergiaetuja, saavuttaa uusia kävijöitä ja siten vahvistaa kuvataiteen asemaa Helsingissä ja Suomessa ja lisätä suomalaisen taiteen tunnettuutta kansainvälisesti.

Esittelijä

Taidemuseon johtokuntaa pyydetään antamaan kaupunginhallitukselle lausunto liitteenä olevasta Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki (Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia Helsinkiin ja museon toimintaa koskeva konsepti- ja kehitysselvitys) -selvityksestä.

Kaupunginhallitus on pyytänyt taidemuseon johtokuntaa antamaan asiasta lausunnon 21.2.2012 mennessä.

Taidemuseon johtokunta kävi lausunnon antamiseen liittyvän lähetekeskustelun johtokunnan kokouksen yhteydessä 7.2.2012. Lausunto on valmisteltu tämän keskustelun pohjalta.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Janne Gallen-Kallela-Sirén

Lisätiedot

Janne Gallen-Kallela-Sirén, taidemuseon johtaja, puhelin: 310 87008
janne.siren(a)hel.fi
Veikko Halmetoja, johtokunnan puheenjohtaja, puhelin: 044 215 3005
veikkohalmetoja(a)gmail.com

Liitteet

- 1 Guggenheim-museon konsepti- ja kehitysselvitys -suomennos
- 2 Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki (Guggenheim Helsinki – konsepti- ja kehitysselvitys)

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 09.02.2012 § 60

HEL 2012-000420 T 12 02 01

Kiinteistökartta H3 P1, Katajanokanlaituri 2

Päätös

Kiinteistölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki -selvityksestä (liite nro 1) seuraavan lausunnon:

Taustaa

Kaupunginhallitus hyväksyi 17.1.2011 (§ 32) Solomon R. Guggenheim -säätiön ja Helsingin kaupungin välisen sopimuksen Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia Helsinkiin sekä museon toimintaa koskevan konsepti- ja kehitysselvityksen laatimisesta. Selvitystyön käynnistämisen lähtökohtana oli ainutlaatuisen ja toimintakonseptiltaan innovatiivisen kansainvälisen museon kehittäminen.

Selvitystyön tavoitteena ja tarkoituksena on ollut arvioida, soveltuuko Helsinki kohteena Guggenheim-museon perustamiselle, kehittää mahdolliselle museolle toiminnallinen ja taiteellinen konsepti, selvittää sen talousvaikutukset, laatia arvio museon sijaintipaikasta ja investointikustannuksista, laatia alustava tilaohjelma, selvittää Guggenheim Helsinki -museon hallintomalli sekä määrittää museon suhde muihin Guggenheim-verkoston jäsenmuseoihin ja alan toimijoihin Helsingissä, Suomessa, Pohjoismaissa ja Venäjällä (erityisesti Pietarissa ja Moskovassa).

Selvitystyön määräajaksi sovittiin 30.12.2011, ja se on valmistunut sille asetetussa määräajassa.

Selvitystyön on tehnyt Solomon R. Guggenheim -säätiö. Säätiö on käyttänyt selvitystyössä myös ulkopuolisia asiantuntijoita (mm. LaPlaca Cohen, Boston Consulting Group, Roschier, Cooper, Robertson & Partners). Lisäksi kaupungin edustajat ovat osallistuneet selvityksen tekemiseen. Työn etenemistä seuraamaan nimettiin kuusijäseninen ohjausryhmä ("Steering Committee"), johon säätiö ja kaupunki nimesivät kumpikin kolme jäsentä, Suomen Kulttuurirahasto yhden jäsenen ja Svenska Kulturfonden yhden jäsenen. Helsingin puolelta selvitystyön yhteyshenkilönä on toiminut kaupungin taidemuseon johtaja Janne Gallen - Kallela - Sirén.

Selvitystyössä on eri näkökulmista arvioitu Helsingin edellytyksiä toimia kansainvälisen museoverkoston jäsenenä ja Guggenheim-museokohteena, ja sen yhteydessä on mm. haastateltu tai muuten oltu yhteydessä yli 300:an eri toimialoja edustavaan henkilöön. Selvitystyöhön on sisällytynyt myös vierailuja paikallisissa ja alueellisissa kulttuurikohteissa ja taidelaitoksissa sekä taiteilijoiden ja taidealan ammattilaisten sekä keskeisten sidosryhmien edustajien tapaamisia.

Guggenheim Helsinki -konsepti- ja kehitysselvitys

Postiosoite

PL 5400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
taidemuseo@hel.fi

Käyntiosoite

Jaakonkatu 3 B
Helsinki 00100
<http://www.helsingintaide>
museo.fi

Puhelin

+358 9 310 87041

Tilinro

FI5515723000341610

Faksi

+358 9 310 87040

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566

Selvitystyöstä on laadittu englanninkielinen, 183-sivuinen raportti Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki (suomeksi Guggenheim Helsinki: konsepti- ja kehitysselvitys).

Selvitys on tehty seuraavista näkökulmista:

- Yhteenveto historiallisesta ja kulttuurisesta toimintaympäristöstä.
- Kartoitus olemassa olevista suomalaisista ja keskeisistä pohjoismaisista kuvataiteen alalla toimivista taidelaitoksista ja suhde muihin kulttuuri- ja taidelaitoksiin Suomessa ja Suomen lähialueilla ja erityisesti metropolialueella.
- Museon suhde Helsingin kaupungin taidemuseoon ja sen toiminnan kehittämiseen.
- Museon missio ja toiminta-ajatus.
- Museon taiteellinen ja taidekasvatuksellinen ohjelmisto.
- Museon toiminta osana kansainvälistä Guggenheim-museoverkostoa ja suhde verkoston muihin jäsenmuseoihin.
- Markkinatutkimus ja talousvaikutusten arviointi, jossa huomioituna museon investointikustannukset, toimintakustannukset, tulo- ja menoarvot, suorat ja epäsuorat talousvaikutukset, kävijämääräennusteet, elinkeinopoliittiset vaikutukset sekä talousvaikutukset kuntatalouteen ja valtiontalouteen.
- Museon hallintomalli ja -rakenne, oikeudellinen suhde Solomon R. Guggenheim- säätiöön sekä museon kehittämisprosessi.
- Museorakennuksen sijaintipaikan arviointi, tarveselvitys ja rakennuksen tilaohjelma.

Selvitysraporttiin on sisällytetty em. näkökulmista tehdyn selvitystyön tulokset ja arvot. Raportti sisältää mm. Suomen ja Helsingin lyhyen kulttuurihistorian kuvauksen, vertaileva analyysin, uudelle museolle ehdotetun mission ja ohjelman, markkinatutkimuksen, hallintorakenteen sekä alustavan rakennusohjelman. Niitä seuraa sarja suosituksia ja johtopäätöksiä.

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa ehdotetaan, että museo rakennettaisiin kaupungin omistamalle tontille Eteläsataman rantaan. Paikalla sijaitsee nykyään Kanavaterminaali. Museon kokonaispinta-ala

olisi noin 12 000 neliometriä, josta näyttelytilaa olisi noin 4 000 neliometriä. Rakennuksen suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiksi arvioidaan noin 140 miljoonaa euroa.

Keskittason arvio museon kävijämäärästä on 500 000 - 550 000 kävijää vuodessa; heistä noin 300 000 tulisi kotimaasta. Helsinki rahoittaisi hankkeen julkisin varoin mutta odottaa rahoitusta myös yksityisistä lähteistä sekä yrityksiltä.

Selvitys on liitteenä nro 1. Suomennos selvityksestä on liitteenä nro 2.

Maanomistus ja asemakaavatilanne

Selvityksessä esitetty museohanke sijoittuisi Helsingin kaupungin Katajanokan kaupunginosaan (8) Katajanokanlaiturin kadun eteläpuolelle meren ääreen (nykyinen osoite Katajanokanlaituri 2). Suunnittelualan pinta-ala on noin 12 700 m². Suunnittelualue on osoitettu tarkemmin selvityksen sivuilla 144 - 146.

Suunnittelualue muodostuu osin liikennealueesta 8L9906 sekä osin Töölön kylän tilasta RN:o 5:2 (Töölön vesi). Alue on Helsingin kaupungin omistuksessa ja pääosin kiinteistötoimen hallinnassa. Osa alueesta on vuokrattu Helsingin sataman käyttöön sisäisin vuokrauksin. Alueella sijaitseva Kanavaterminaali-rakennus on Helsingin sataman omistuksessa. Rakennus on tarkoitus purkaa kuluvan kevään aikana. Alueella sijaitsee lisäksi nykyisellään maantasoisia pääosin yleistä tarvetta palvelevia autopaikkoja.

Osalla suunnittelualueesta on voimassa asemakaava nro 28 vuodelta 1894. Muilta osin alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa, joten alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2002, joka on tullut voimaan 19.1.2007. Asemakaavoittamaton alue on yleiskaavassa osoitettu kehitettäväksi satama-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueeksi (LS).

Selvityksessä esitetty hanke edellyttää alueen asemakaavoittamista ja olemassa olevan asemakaavan muuttamista.

Hankkeen sijainti, alueen rakennettavuus ja tonttihinnoittelun lähtökohdat

Selvityksessä esitetty museohanke sijoittuisi kaupunkikuvallisesti merkittävälle paikalle Helsingin historiallisen keskustan ja meren välittömään läheisyyteen. Sijainti soveltuu erinomaisesti julkiselle rakennukselle, joka palvelee niin kuntalaisia kuin matkailijoitakin. Toteutuessaan hanke tukisi kaupungin tavoitetta kehittää Eteläsataman aluetta entistä tiiviimmäksi osaksi keskustan kaupunkirakennetta. Lisäksi hankkeella olisi todennäköisesti positiivinen vaikutus

historiallisesti arvokkaiden torikortteleiden elävöittämiseen. Helsingin kaupungin elinkeinopoliittisen strategian mukaan kaupunki pyrkii ylläpitämään ja kehittämään keskustan elinvoimaisuutta.

Alue on rakennettavuudeltaan varsin haastava mutta ei poikkeuksellisen vaikea verrattuna esimerkiksi joihinkin Töölönlahden osa-alueisiin. Suunniteltu tontti sijaitsee entisellä merialueella, jolla on useassa vaiheessa tehty täyttöjä. Alueen maaperä on siten pääosin laadultaan vaihtelevaa täyttömaata, jonka alla on monilta osin savea. Rakennus tultaisiin perustamaan paaluilla. Rakentaminen edellyttää kaivinpaalu- tai porapaaluseinän rakentamista, jonka tulee olla vesitiivis tason + 2,6 alapuolella. Alueella on syytä epäillä maaperän ja sedimenttien pilaantuneisuutta. Kaupungin tavanomaisesti noudattaman käytännön mukaan kiinteistötoimi vastaa maaperän ja sedimenttien puhdistamisesta rakennushankkeelle aiheutuvista ylimääräisistä kustannuksista. Puhdistamistoimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia ei siten voida huomioida po. hankkeen kustannuksina, koska maaperä tulisi joka tapauksessa puhdistaa, mikäli alue vastaisuudessa otetaan mihin tahansa rakennuskäyttöön.

Kiinteistötoimen arvion mukaan Katajanokan alueella julkisen rakennuksen maanvuokra voisi määräytyä pitäen rakennusoikeuden pääoma-arvona noin 500 euroa/k-m². Museorakennukselle muodostettavan tontin (noin 12 000 k-m²) maanvuokraksi muodostuisi siten noin 300 000 euroa/vuosi. Tältä osin vertailutietona todettakoon, että Töölönlahdelle sijoittuvan Musiikkitalon tontin maanvuokra määräytyy pitäen perusteena rakennusoikeuden pääoma-arvoa noin 345 euroa/k-m².

Museotilat

Kiinteistöviraston tilakeskus on vuokrannut Helsingin taidemuseolle Helsingin Tennispalatsista tiloja 2 619 m², Kluuvin virastotalosta tiloja 176 m² ja Meilahdesta taidemuseorakennuksen ja konservointirakennuksen, joissa tilaa on yhteensä 1 429 m². Sisäistä vuokraa taidemuseo maksaa tilakeskukselle vuodessa noin 794 000 euroa.

Mikäli taidemuseo luopuu Guggenheim-museohankkeen johdosta tilakeskukselta vuokratuista tiloista, niin nykyisille tiloille tulee löytää uutta kaupungin muihin toimintoihin liittyvää tarpeellista käyttöä tai tiloista tulee luopua. Helsingin Tennispalatsi ja Kluuvin virastotalo sijaitsevat keskeisillä paikoilla ydinkeskustassa, joten uusien toimintojen löytyminen on todennäköisesti ongelmaton. Meilahdessa sijaitsevat rakennukset edellyttävät puolestaan kehittämistoimenpiteitä sekä asemakaavallisesti, toiminnallisesti että rakenteellisesti, jotta

tarkoituksenmukainen uusi käyttö olisi mahdollista.

Selvityksessä esitetään, että uuden museorakennuksen kokonaispinta-ala olisi noin 12 000 m². Tästä noin 4 000 m² olisi näyttelytilaa. Rakennuksen suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiksi arvioidaan muodostuvan noin 140 miljoonaa euroa (alv. 0 %) eli jonkin verran alle 12 000 euroa/m². Vertailun vuosi voidaan todeta, että esimerkiksi vuonna 2011 valmistuneen Musiikkitalon rakentamiskustannuksiksi muodostui noin 4 600 euroa/m².

Mikäli selvityksessä esitetty hanke päätetään toteuttaa, museorakennus voidaan toteuttaa erikseen perustettavan kiinteistöyhtiön lukuun tai kaupungin suoraan omistukseen. Viimeksi mainitussa tilanteessa tilojen rakennuttamisesta ja ylläpidosta vastaa tilakeskus.

Lopuksi

Katajanokan Kanavaterminaalien alue on nykyisellään vajaakäytössä. Keskeiselle ja kaupunkikuvallisesti merkittävälle paikalle sijoittuvan alueen maankäytön tehostaminen onkin perusteltua.

Mikäli museohanke päätetään toteuttaa, hankkeen suunnittelun ja toteutuksen tulisi tapahtua keskeisten hallintokuntien eli kaupungin taidemuseon, talous- ja suunnittelukeskuksen, kaupunkisuunnitteluviraston sekä kiinteistöviraston tiiviissä yhteistyössä. Lisäksi hankkeessa tulisi hyödyntää mahdollisimman laajasti myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Lausunnon antamiselle annetun kireän aikataulun vuoksi hanketta on lausunnossa voitu käsitellä vain suppeasti.

Käsittely

09.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Stauffer Jaakko: Muutan esitystäni seuraavasti:

Lausuntoehdotukseen lisätään uusi 25. kappale.

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Sami Haapanen, kehittämislakimies, puhelin: 310 36437
sami.haapanen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 07.02.2012 § 41

HEL 2012-000420 T 12 02 01

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että selvitys käsittelee Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia laajasti ja useasta eri näkökulmasta. Selvityksessä esitetään Guggenheim-museon rakentamista Katajanokan Kanavaterminaalin paikalle.

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsittelee lausunnossaan selvityksen museorakennuksen sijaintia, laajuutta ja kaupunkikuvaa sekä asemakaavallisia ja liikenteellisiä kysymyksiä sekä näihin liittyviä mahdollisia jatkotoimia.

Julkisena rakennuksena Guggenheim-museo sopii hyvin keskeiselle ja arvokkaalle paikalle Helsingin keskustassa. Se korostaa paikan arvoa ja merkitystä nykyisen liikenneterminaalin ja pysäköintikentän sijaan.

Museorakennuksen laajuudeksi selvityksessä esitetään 12016 k-m² (tontin laajuus 12 700 m²). Kerrosala on sijoitettavissa hyvin alueelle ja alueen laajuus tarjoaa mahdollisuuden rakennuksen eri kaupunkikuvallisille massoitteluvaihtoehdoille. Selvityksessä on otettu huomioon alueen kaupunkikuvallisen ja historialliset ominaispiirteet ja mm. rantakävelyreitit museon ympärillä.

Paikka on keskeinen ja symbolisesti arvokas. Rakennus näkyy eri suuntiin ja hyvin pitkälle. Vastaavasti rakennuksesta avautuu poikkeuksellisen hienoja näköaloja.

Parhailtaan käynnissä olevassa Kirjavan Sataman ideakilpailun ohjelmassa todetaan, että kanavaterminaalin paikalle tulee esittää julkista rakennusta ja samalla ohjelmassa viitataan käynnissä olevaan Guggenheim-selvitykseen.

Tontin rakennettavuutta, liikennettä ja kunnallistekniikkaa selvittiin laajasti hotellihankkeen asemakaavoituksen yhteydessä (kaupunginvaltuusto päätti keväällä 2010 hylätä hotellin asemakaavan muutosehdotuksen).

Alue on palvellut matkustajaterminaalina, jossa on ollut useita lähtöjä ja saapumisia päivittäin. Näihin on liittynyt matkustajien saattoliikennettä, bussiliikennettä ja pysäköintiä. Museotoiminnassa liikennemäärien arvioidaan olevan vähäisempiä.

Kuitenkin museon saavutettavuus eri yleisöryhmien osalta edellyttää saattoliikenteen sujuvuutta ja myös henkilöautojen pysäköinnin järjestämistä museon läheisyydessä esim. pysäköintilaitoksessa. Myös matkailuliikenteen (linja-autot) tilantarve on suurempi. Lisäksi suunnittelussa tulee huomioida museon huoltoliikenteen (mahdollisesti rekka-autoliikennettä) toimivuus ja sen vaatimat tilat. Jalankulun ja pyöräilyn kannalta museon saavutettavuus on hyvä.

Rakennuksen rakennustaiteellisesti korkean laadun ja kaupunkikuvaan soveltuvuuden varmistamiseksi rakennuksesta tulee järjestää kansainvälinen yleinen arkkitehtuurikilpailu. Kaupunkisuunnitteluvirasto on valmis omalta osaltaan valmistelemaan arkkitehtuurikilpailulle ohjelman sekä siihen liittyvät kaupunkisuunnittelulliset lähtökohdat. Kaavan muuttamisen pohjaksi tarvitaan korkealuokkainen suunnitelma. Kaupunkisuunnitteluvirasto on valmis laatimaan alueelle asemakaavan muutoksen arkkitehtuurikilpailun tuloksen perusteella

Merkitty, että lautakunnan jäsenille oli jaettu pöytäkirjan liitteenä oleva kirje.

Esittelijä

virastopäällikkö
Tuomas Rajajärvi

Lisätiedot

Ilpo Forssen, projektipäällikkö: 310 37199
ilpo.forssen(a)hel.fi
Satu Tyynilä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37187
satu.tyynila(a)hel.fi
Marko Härkönen, projektipäällikkö, puhelin: 310 37229
marko.harkonen(a)hel.fi
Pekka Nikulainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37122
pekka.nikulainen(a)hel.fi